

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 23 листопада 2011 р. № 1210

ПОРЯДОК
обчислення пенсій особам, які постраждали внаслідок
Чорнобильської катастрофи

{У тексті Порядку слова і цифри “інвалід”, “дитина-інвалід”, “інвалід I групи”, “інвалід II групи” та “інвалід III групи” в усіх відмінках і формах числа замінено відповідно словами і цифрами “особа з інвалідністю”, “дитина з інвалідністю”, “особа з інвалідністю I групи”, “особа з інвалідністю II групи” та “особа з інвалідністю III групи” у відповідному відмінку і числі згідно з Постановою КМ [№ 851 від 15.11.2017](#) - застосовується з 1 жовтня 2017 року}

1. Цей Порядок визначає механізм обчислення пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання, і пенсій у зв'язку з втратою годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи відповідно до [статей 54, 57 і 59](#) Закону України “Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” (далі - пенсії). Пенсії за бажанням осіб можуть призначатися виходячи із заробітної плати, одержаної за роботу в зоні відчуження в 1986-1990 роках, у розмірі відшкодування фактичних збитків.

{Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 851 від 15.11.2017](#) - застосовується з 1 жовтня 2017 року}

2. Заробітна плата для обчислення пенсій враховується за будь-які 12 місяців підряд такої роботи.

3. У разі коли особа пропрацювала у зоні відчуження:

1) з дня аварії не менш як 12 місяців підряд, за її бажанням пенсія може обчислюватися виходячи із заробітної плати за будь-який повний календарний місяць роботи в зазначеній зоні;

2) на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС не менш як 12 місяців у період з 26 квітня 1986 р. до 1 серпня 1987 р., за її бажанням пенсія може обчислюватися виходячи із заробітної плати за будь-який повний календарний місяць роботи в зоні відчуження. Якщо така особа виводилася із зони Чорнобильської АЕС за медичними показниками у зв'язку з переопроміненням, за її бажанням пенсія може обчислюватися виходячи із заробітної плати за будь-який повний календарний місяць роботи на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС;

3) менш як 12 місяців підряд, пенсія обчислюється виходячи із заробітної плати за повні календарні місяці підряд у зоні відчуження;

4) менше календарного місяця у 1986-1990 роках, за її бажанням пенсія може обчислюватися виходячи із заробітної плати, одержаної за роботу у зоні відчуження, за весь фактично відпрацьований час, в одному із неповних календарних місяців роботи протягом цих років, без додавання суми заробітної плати за період роботи за межами зони відчуження. У такому разі заробітна плата за весь фактично відпрацьований час ділиться на число відпрацьованих днів, а одержана сума множиться на 25,4. Якщо дні роботи припали на вихідні і святкові дні, розрахунок заробітної плати проводиться у такому ж порядку, як і за роботу у робочі дні, а доплата за вихідні і святкові дні, нарахована за фактично

відпрацьований час, з урахуванням установленної кратності додається до суми обчисленої заробітної плати;

5) менше місяця та захворіла на променеву хворобу, пенсія обчислюється згідно із [статтею 57](#) Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи".

4. Якщо робота проводилася вахтовим методом, визначення тривалості роботи у зоні відчуження і заробітної плати для обчислення пенсії здійснюється виходячи з того, що одна повна вахта (не менш як 14 робочих днів підряд) вважається повним місяцем.

5. У разі коли кількість відпрацьованих днів у неповному календарному місяці роботи більш як 25,4, пенсія обчислюється виходячи із заробітної плати за фактично відпрацьований час.

6. В усіх випадках премія, передбачена [підпунктом 3](#) пункту 1 постанови Ради Міністрів УРСР, Укрпрофради від 10 червня 1986 р. № 207-7 (не більш як 400 карбованців на місяць), що була визначена умовами оплати праці для осіб, які безпосередньо брали участь у роботах, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи і запобіганням забрудненню навколишнього природного середовища, після проведеного розрахунку додається до суми обчисленого заробітку.

7. Пенсії призваних на військові збори військовозобов'язаних, які брали участь в ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та працювали у зоні відчуження в 1986-1990 роках, призначаються виходячи із заробітної плати, яку вони одержували за основним місцем роботи, з урахуванням фактично відпрацьованого часу у зоні відчуження, характеру виконуваної роботи, місця і тривалості робочого дня (незалежно від періоду проведення розрахунку оплати праці за умови, якщо такий розрахунок проведено на підставі первинних документів про місце роботи і тривалість робочого дня згідно із сумарною кратністю оплати праці, встановленою у відповідні періоди за зонами небезпеки: у III зоні - 5, II - 4, I - 3). При цьому в усіх випадках заробітна плата для розрахунку пенсії не повинна бути нижчою від фактично одержаної суми у зазначений період.

8. В усіх випадках розмір середньомісячної заробітної плати для обчислення пенсії за роботу в зоні відчуження у 1986-1990 роках не може перевищувати 3 тис. карбованців.

9. Пенсії по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворювання внаслідок Чорнобильської катастрофи, для осіб з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і пенсії у зв'язку з втратою годувальника з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС визначаються за формулою

$$П = Зс \times Кзс \times \frac{Кв}{100 \%},$$

де П - розмір пенсії;

Зс - середня заробітна плата (дохід) в середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески, за 2006 рік, що застосовується для обчислення пенсії відповідно до [Закону України](#) "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";

Кзс - середньомісячний коефіцієнт заробітної плати, який враховується під час обчислення пенсії;

Кв - розмір відшкодування фактичних збитків (у відсотках).

Середньомісячний коефіцієнт заробітної плати, який враховується під час обчислення пенсії (Кзс), визначається за формулою

$$K_{\Sigma c} = \frac{C_k}{K},$$

де C_k - сума коефіцієнтів заробітної плати ($K_{\Sigma 1} + K_{\Sigma 2} + K_{\Sigma 3} + \dots + K_{\Sigma n}$) за кожний місяць роботи в зоні відчуження у 1986-1990 роках;

K - кількість місяців, за які розраховано коефіцієнти заробітної плати.

Коефіцієнт заробітної плати ($K_{\Sigma 1}, K_{\Sigma 2}, K_{\Sigma 3}, \dots, K_{\Sigma n}$) за кожний місяць роботи в зоні відчуження, який враховується під час обчислення пенсії, визначається за формулою

$$K_{\Sigma} = \frac{Z_{\Sigma}}{Z_{\Sigma M}},$$

де K_{Σ} - коефіцієнт заробітної плати;

Z_{Σ} - сума заробітної плати за роботу в зоні відчуження за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати, за період 1986-1990 років;

$Z_{\Sigma M}$ - показник середньомісячної заробітної плати робітників та службовців, зайнятих у галузях національної економіки, згідно з [додатком 1](#) до постанови Кабінету Міністрів України від 20 листопада 2003 р. № 1783 "Про заходи щодо поліпшення пенсійного забезпечення громадян" (Офіційний вісник України, 2003 р., № 47, ст. 2431), за місяць, за який розраховується коефіцієнт заробітної плати, за період 1986-1990 років.

Розмір відшкодування фактичних збитків (K_v) визначається:

для пенсій по інвалідності - як відсоток втрати працездатності, визначений органами медико-соціальної експертизи;

для пенсій по втраті годувальника - як співвідношення кількості непрацездатних членів сім'ї до кількості таких членів сім'ї з урахуванням потерпілого (у відсотках)

$$K_{\Sigma} = \frac{K_y}{K_y + 1} \times 100 \%,$$

де K_y - кількість непрацездатних членів сім'ї.

Під час визначення коефіцієнта заробітної плати у випадках, передбачених цим пунктом, середня заробітна плата за рік у відповідному періоді вважається середньомісячною платою робітників та службовців, зайнятих у галузях національної економіки, відповідного року.

9^а. За бажанням військовослужбовців, зокрема військовозобов'язаних, призваних на військові збори, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, інших ядерних аварій та випробувань, військових навчань із застосуванням ядерної зброї під час проходження військової служби (військових зборів) і внаслідок цього стали особами з інвалідністю, пенсія по інвалідності обчислюється з п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року, за формулою:

{Абзац перший пункту 9^а в редакції Постанови КМ [№ 543 від 26.06.2019](#)}

$$П = Z_{\Sigma} \times K_{\Sigma c} \times \frac{K_v}{100\%},$$

де $П$ - розмір пенсії;

Z_{Σ} - середня заробітна плата (дохід) в Україні, з якої сплачено страхові внески, визначається як середній показник за 2014, 2015 та 2016 роки;

$K_{\Sigma c}$ - середньомісячний коефіцієнт заробітної плати, який враховується під час обчислення пенсії;

K_v - розмір відшкодування фактичних збитків (у відсотках).

Середньомісячний коефіцієнт заробітної плати, який враховується під час обчислення пенсії (Кзс), визначається за формулою:

$$K_{зс} = \frac{Зп(мін) \times 5}{Зс_1},$$

де Зп(мін) - розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року;

Зс₁ - середня заробітна плата (дохід) в середньому на одну застраховану особу в цілому по Україні, з якої сплачено страхові внески за рік, що передує відповідному року.

Розмір відшкодування фактичних збитків (Кв) визначається як відсоток втрати працездатності, визначений органами медико-соціальної експертизи.

У разі зміни розміру мінімальної заробітної плати проводиться перерахунок зазначених пенсій виходячи з розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року.

{Порядок доповнено пунктом 9¹ згідно з Постановою КМ [№ 851 від 15.11.2017](#) - застосовується з 1 жовтня 2017 року}

10. Призначення пенсії із заробітної плати, одержаної за роботу за межами зони відчуження, провадиться на загальних підставах відповідно до [Закону України](#) "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" або за вибором особи призначення пенсії провадиться відповідно до [Закону України](#) "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" у розмірах, визначених [частиною третьою](#) статті 54 цього Закону.

{Пункт 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 916 від 01.09.2021](#)}

11. Розмір пенсії, призначеної відповідно до цього Порядку, не може бути меншим за розміри, визначені [частиною третьою](#) статті 54 Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи".

Мінімальний розмір пенсії у зв'язку з втратою годувальника для непрацездатних членів сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні, становить:

на одного непрацездатного члена сім'ї - 50 відсотків пенсії по інвалідності померлого годувальника;

на двох і більше непрацездатних членів сім'ї - 100 відсотків пенсії по інвалідності померлого годувальника, що розподіляється між ними рівними частинами.

{Пункт 11 в редакції Постанови КМ [№ 916 від 01.09.2021](#)}

{Пункт 12 виключено на підставі Постанови КМ [№ 916 від 01.09.2021](#)}

13. Щомісячна додаткова пенсія за шкоду, заподіяну здоров'ю, відповідно до [Закону України](#) "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" виплачується у таких розмірах:

{Абзац перший пункту 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 112 від 25.03.2014](#)}

1) особам, що належать до категорії 1:

з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС:

особам з інвалідністю I групи - 474,5 гривні;

особам з інвалідністю II групи - 379,6 гривні;

особам з інвалідністю III групи - 284,7 гривні;

для інших осіб з інвалідністю, щодо яких встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою:

особам з інвалідністю I групи - 341,64 гривні;

особам з інвалідністю II групи - 227,76 гривні;

особам з інвалідністю III групи - 170,82 гривні;

{Підпункт 1 пункту 13 в редакції Постанови КМ [№ 112 від 25.03.2014](#)}

2) особам, що належать до категорій 2-4:

особам, що належать до категорії 2, - 170,82 гривні;

особам, що належать до категорії 3, - 113,88 гривні;

особам, що належать до категорії 4, - 56,94 гривні;

{Підпункт 2 пункту 13 в редакції Постанови КМ [№ 112 від 25.03.2014](#)}

3) дітям з інвалідністю, а також хворим внаслідок Чорнобильської катастрофи на променеву хворобу - 170,82 гривні.

{Підпункт 3 пункту 13 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 112 від 25.03.2014](#)}

14. Щомісячна компенсація сім'ям за втрату годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи призначається на кожного непрацездатного члена сім'ї, який був на його утриманні, у розмірі 113,88 гривні.

{Пункт 14 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ [№ 112 від 25.03.2014](#)}

15. Підвищення пенсій непрацюючим пенсіонерам, які проживають на територіях радіоактивного забруднення, передбачене [статтею 39](#) Закону України "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", здійснюється в таких розмірах:

тим, що проживають у зоні безумовного (обов'язкового) відселення, - 13,2 гривні;

тим, що проживають у зоні гарантованого добровільного відселення, - 10,5 гривні;

тим, що проживають у зоні посиленого радіоекологічного контролю, - 5,2 гривні.

15¹. Особам, які одночасно мають право на отримання надбавки, додаткової пенсії, підвищення до пенсії або щомісячного довічного грошового утримання чи державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії, відповідно до Законів України "[Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи](#)", "[Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту](#)", "[Про жертви нацистських переслідувань](#)" і "[Про соціальний захист дітей війни](#)", таке підвищення провадиться за їх вибором за однією з підстав.

{Порядок доповнено пунктом 15¹ згідно з Постановою КМ [№ 112 від 25.03.2014](#)}

16. Під час призначення (перерахунку) пенсій відповідно до [Закону України](#) "Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи" не застосовуються коефіцієнти підвищення пенсій, передбачені [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 1 червня 1992 р. № 296 "Про перерахунок державних пенсій" (ЗП України, 1992 р., № 6, ст. 139), [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 3 грудня 1992 р. № 677 "Про перерахунок державних пенсій" (ЗП України, 1992 р., № 12, ст. 293), [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 13 січня 1993 р. № 16 "Про порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 листопада 1992 року" (ЗП України, 1993 р., № 3, ст. 56), [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 13 січня 1993 р. №

17 "Про перерахунок державних пенсій, призначених до 1 січня 1993 року" (ЗП України, 1993 р., № 3, ст. 57), [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 2 червня 1993 р. № 397 "Про перерахунок пенсій, призначених до 1 червня 1993 року", [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 1993 р. № 673 "Про перерахування пенсій, призначених до 1 вересня 1993 року", [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 1993 р. № 983 "Про перерахунок пенсій, призначених до 1 грудня 1993 року", [абзацом другим](#) пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 1994 р. № 721 "Про підвищення розмірів пенсій, призначених до 1 жовтня 1994 р. та порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 жовтня 1994 року" (ЗП України, 1995 р., № 1, ст. 13), постановою Кабінету Міністрів України від 26 грудня 1994 р. [№ 869](#) "Про підвищення розмірів пенсій" (ЗП України, 1995 р., № 3, ст. 57), [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 20 січня 1995 р. № 41 "Про підвищення розмірів пенсій" (ЗП України, 1995 р., № 4, ст. 83), [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 2 жовтня 1995 р. № 776 "Про підвищення розмірів пенсій та збільшення компенсаційних виплат деяким категоріям пенсіонерів" (ЗП України, 1996 р., № 2, ст. 51), [пунктом 1](#) постанови Кабінету Міністрів України від 10 січня 1996 р. № 32 "Про підвищення розмірів пенсій, призначених до 1 січня 1996 р., та порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 січня 1996 року" (ЗП України, 1996 р., № 5, ст. 158), [підпунктом "а"](#) пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 19 березня 1996 р. № 342 "Про підвищення розмірів пенсій, призначених до 1 березня 1996 р., та порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 березня 1996 року" (ЗП України, 1996 р., № 8, ст. 264).